

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-3878

No. 225. — ŠTEV. 225.

NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 26, 1935. — ČETREK, 26. SEPTEMBRA, 1935.

VOLUME XLIII. — LETNIK XLIII.

LIGA NE MORE PORAVNATI ABESINSKEGA SPORA

ŽENEVSKE DIPLOMATE, KATERI STREME PO MIRU, RAZBURJAJO MUSSOLINIJEVE VOJNE PRIPRAVE

Odbor petorice je izročil svoje poročilo Liginemu svetu. — Svet Lige narodov bo določil kazen za Italijo. — Italija nadaljuje svoje priprave za vojno. — Messina je pripravljena na napad s strupenimi plini.

ZENEVA, Švca, 25. septembra. — Svet Lige narodov mora v četrtek izreči najresnejšo odločitev v svoji zgodovini. Z odločnim obrazom se mora postaviti pred Mussolinija, ako se odloči, da gre v vojno, ali pa se bo skušal izmotati iz krize, ki grozi objeti celo Evropo.

Ligin odbor petorice, v katerem so zastopane Anglija, Francija, Španja, Poljska in Turčija, je opustil vsak poskus, da bi dosegel mirno rešitev spora med Abesinija in Italijo in je vsled tega izročil celi problem svetu Lige narodov.

Z ozirom na veliko nevarnost, da bi kak napačen korak mogel pokvariti vse, zato bo Ligin svet postopal počasi in previdno. Najprej bo najbrže usmeril svoje poslovanje po 15. členu Liginih pravil. Ta člen določa kazen za agresivno deželo v slučaju vojne.

Poročilo odbora petorice bo Liginemu svetu izročeno jutri. Nato bo Ligin svet ukrenil eno ali drugo izmed naslednjih treh stvari:

1. Manjši odbor, bo še enkrat poskusil dovesti do poravnave.
2. Predložil bo poročilo po 15. členu Liginih pravil; bo podal dejstva glede spora in bo priporočal, kar se mu zdi primerno.
3. Celo zadevo bo prepustil skupnemu Liginemu zboru, ki bo pripravil poročilo in priporočila, kar se je tudi zgodilo glede Mandžurije in Gran Chaco.

Navzlic temu, da odbor petorice ni uspel, pa bosta Anglija in Francija še enkrat skušali pridobiti Mussolinija za mirno poravnavo.

RIM, Italija, 25. septembra. — Italija je umerila svojo pot v vojno, ker je prepričana, da se njeni načrti glede Vzhodne Afrike ne morejo drugače izpolniti kot z orožjem.

Nekateri diplomati v Ženevi imajo še vedno nekoliko upanja, da bo mogoče odvrniti vojno v Afriki, toda Mussolinijeve priprave bolj kažejo na vojno kot pa na mir.

Na dve uri 50 minut trajajoči kabinetni seji v Viminale palači je bilo sklenjeno naslednje:

1. Mussolini je kabinetu poročal, kaj bo Italija storila, ako se bo Liga narodov sklicevala na kake določbe Liginih pravil.
2. Mobilizacija 10,000,000 fašistov je bila odgodena.
3. Sprejete so bile razne odredbe, po kateri bo armada, mornarica in zračna sila popolnoma pripravljena za kampanjo v Afriki.
4. Sprejel je več notranjih odredb, ki so v zvezi z vojno.
5. Dovolil je 1,000,000 lir za zgradbo zavetišč proti strupenim plinom v Messini.

Kabinet je ponovno zatrdil, da Italija na predloge Liginega odbora petorice ni stavila svojih protipredlogov.

Glede kabinetne seje pravi uradno poročilo:

"Signor Mussolini je podal kratko poročilo o političnem položaju od sobote do danes. Kar se je zgodilo, se je izkazalo, da postopanje italijanske vlade ni moglo biti drugačno. Signor Mussolini je

Trgovski položaj v deželi se izboljšuje

MRS. ROOSEVELT O BODOČI VOJNI

Civilizacija je v nevarnosti. — Atlantik ne more varovati Amerike. — Svojo izjavo je podala časnikarskim poročevalcem.

WASHINGTON, D. C., 25. septembra. — Sopraga predsednika Roosevelta je prvič časnikarskim poročevalcem izrazila svoje mnenje glede vojne, ko se nad Evropo zbirajo vojni oblaki.

Na časnikarski konferenci je rekla:

"Kolikor morem izprevideti, mi je jasno, da kako vprašanje nikdar ne more biti rešeno s silo. Zakaj se še vedno držimo kot posamezne osebe in kot narod sredstev, ki slednjič vodijo do uničenja civilizacije, četudi bomo morali skodljive posledice takih dejanj v preteklosti zopet sami doživeti? Zakaj se slepo vržemo na silo kot sredstvo, da poravnamo probleme? To ni še nikdar prineslo kaj dobrega. Sila uničuje in uničuje, da ni več mogoče uničiti."

"Šele potem moremo zopet pričeti zidati. Nikakor ne morem razumeti, zakaj ravno žene, katerih naloga je vzdržati pleme, tega ne uvidijo in zakaj se ne oprimejo sredstev, s katerimi bi preprečile, da se na način poravnava spori."

"Priznavam, da moramo biti oboroženi, dokler se drugi narodi oborožujejo. Oni pa, ki prihajajo s temi razlogi, ki dan, pozabijo eno: Do sedaj smo mislili samo na to, da vojno na kaki oddaljeni meji izvojujemo samo mladi ljudje. Vprašanje meja se je že preživelo. Ako miramo gledati, kako so v Angliji otroci prisljeni si za svoje varstvo natakati maske, potem bomo spoznali, da more iti vojna v vsako deželo in skozi vse dežele."

"Ocean ne more niti pet minut biti ovira, ako bomo zapleteni v vojno. Vsled tega je čas, da odločimo, ako hočemo rešiti civilizacijo, ali pa jo tako malo cenimo, da mislimo, da je ni vredno rešiti. In v vojni gre samo za to."

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

pozneje proučaval možne razvoje o položaju na podlagi nekaterih določb Liginih pravil in razmišljal o postopanju Italije v teh okoliščinah."

RIM, Italija, 25. septembra. — Dobro poučeni krogi pravijo, da je prišlo med Vatikanom in italijansko vlado do sporazuma, da se ugasnejo luči in pripravijo obrambe v slučaju zračnega napada na Rim.

REPUBLIKANSKI VODITELJI SE POSVETUJEJO

Izvrševalni odbor se je sestel. — Razpravljali so o kandidatskem vprašanju. — Farley napoveduje Rooseveltovo zmago.

WASHINGTON, D. C., 25. septembra. — 22 članov izvrševalnega odbora republikanskega narodnega odbora se je sestalo, da odrede priprave za predsedniške volitve prihodnjega leta. Ta seja je prva po seji v juniju, 1934, ko je bil za predsednika narodnega odbora izvoljen Henry P. Fletcher.

Odbor bo razpravljal o kandidatskem vprašanju, pa tudi o nabiranju denarja za kampanjo, ker ima republikanska stranka na banki samo \$40,000, predsedniške volitve pa velja za več milijonov.

Seja celega republikanskega odbora bo v decembru. Tedaj bo izbran kraj za narodno konvencijo. Do sedaj pridejo pri tem v poštev mesta Chicago, Kansas City in Atlantic City.

Zastopnik Iowe Harrison E. Spangler je rekel, da bo predlagal, da je postavljen v Chicagu glavni stan za pričetek kampanje na osrednjem zapadu in na zapadu.

CHICAGO, Ill., 25. septembra. — "Mož in žena na ulici znata ceniti, kaj želi predsednik Roosevelt zanj narediti," je rekel generalni poštar James A. Farley na časnikarski konferenci. "To bodo dokazali s tem, da glasujejo za Rooseveltovo zopetno izvolitev."

"Takoimenovano ustavno vprašanje v kampanji ne bo igralo velike vloge. Ako je to vse, kar nameravajo republikanci, ne bodo prišli daleč. — Vprašajte ljudi na ulici, ako nimam prav."

Zavrnitev premembe ustave v Pennsylvaniji po Farleyevem mnenju ni nikak poraz za demokrate. Kjerkoli se je časpisje zavzelo za premembo ustave, se je ljudstvo s tem strinjalo. Demokratski poraz na domestnih volitvah v Rhode Island je samo krajevna zadeva.

"Roosevelt bo prihodnje leto zmagal v Pennsylvaniji in v Rhode Island," je rekel Farley.

KONTROLA NAD PRODAJO MUNICIJE

Neutralna oblast je sestavila seznam. — Baker in bombaž nista prepovedana. — Kaj je vojno blago?

WASHINGTON, D. C., 25. septembra. — Urad za kontrolo municije, ki sestoji iz petih kabinetnih članov, je sestavil sedaj še tajni seznam "vojne- ga blaga", ki pride na podlagi nevturalne postave pod kontrolo za uvoz in izvoz. Ta seznam bo sedaj predložen predsedniku v odobritev. Ako ga predsednik odobri in razglasi, se morajo vsi izdelovalci, izvažatelji in uvažatelji municije in "vojne- ga blaga" vpisati pri državnem departamentu in plačati za vpis \$500. Po 29. novembru ni dovoljeno uvažati ali izvažati orožja, municije in "vojno blago" brez dovoljenja za vsako posamezno pošiljatev.

Člani municijske oblasti so imeli prvo sejo pod predsedstvom državnega tajnika Hulla ter po seji niso hoteli izdati, kaj stoji v seznamu. Ako pride do vojne v Evropi ali v Abesiniji, bo vsaka prodaja v seznamu vpisanega blaga vojskujočim se državam prepovedana, kakor je sklenil zadnji kongres.

Kaj je mogoče razumeti pod označbo "vojno blago", bo odločil predsednik. Blago, ki se nahaja v seznamu in je njegova prodaja v slučaju kake vojne prepovedana, bo najbrže isto, ki je bilo tudi prepovedano za izvoz na Kitajsko, na Kubo, v Honduras, Nicaraguo, Paragvaj in Bolivijo.

Ta seznam vsebuje samo orožje, municijo in eksplozivne snovi, ki se porabljajo v bitkah ter n. pr. izključuje baker in bombaž.

Bernard M. Baruch, ki se je ravnokar vrnil iz Evrope, je rekel v New Yorku:

"Ako hočemo obdržati svojo nevturalnost, ne smemo ničesar prodajati vojskujočim se narodom. Ničesar ni, kar bi ne bil vojni material. Ako je kak država v vojni, potrebuje živež, obleko in druge stvari, in ravno tako kot pline in bombe."

Za tajnika municijskega urada je bil imenovan Joseph C. Green, ki bo izdajal dovoljenja za uvoz in izvoz "vojne- ga blaga".

Današnje seje so se poleg državnega tajnika Hulla vdeležili trgovski tajnik Roper, nadomestni državni tajnik Walton Moore, nadomestni zakladničar T. J. Coolidge, general George S. Simons kot namestnik vojnega tajnika, admiral William H. Stanley in admiral J. K. Taussig kot zastopnika mornarice.

V AVGUSTU JE BILO NAMEŠČENIH SKORO DVESTOTISOČ DELAVCEV

WASHINGTON, D. C., 25. septembra. — Medtem ko je zvezni gospodarski odbor objavil navdušena poročila o izboljšanju v trgovni, je delavska tajnica Frances Perkins mogla poročati o večji delavski priložnosti in večjih plačah.

SVIDENJE PO DOLGIH LETIH

"Midva sva prijatelja," je rekel Mooney o Billingsu. — Videla sta se prvič po 19 letih.

SAN FRANCISCO, Cal., 25. septembra. — Warren K. Billings in Tom J. Mooney, ki sta bila zaradi bomnega napada na parado leta 1916 obsojena na došmrtno ječo, sta se po 19 letih prvič zopet videla.

Billings, ki je bil pripeljan iz Folsom kaznilnice, da pričaja za Mooneya, je bil odveden v Mooneyevo celico. Pri svidenju sta bila oba ginjena.

Pozdravila sta se: "Hello, Tom," in "Hello, Warren."

S tresočim glasom je rekel Mooney:

"Po 19 letih, Warren, sva se zopet srečala. Prepirla sva se, je res, imela sva tudi ostre besede, toda sva si še vedno prijatelja, ali ne?"

Billings mu je odgovoril: "Da, in vsa resnica bo dokazana."

PREMOGARSKA STAVKA SE NADALJUJE

Premogarji nočejo niti za las odnehati. — V vrstah premogovnih baronov v se je pojavila nesloga.

WASHINGTON, D. C., 25. septembra. — Ker se zastopniki premogovnih baronov ne morejo sporazumeti glede mezd, ne more nihče prerokovati, kdaj bo končana stavka.

Premogarji zahtevajo devet centov doklade za vsako izkopano in naloženo tono premoga, dočim baroni nočejo več dovoliti kot sedem in pol centa.

Ta nesporazum je dal povod stavki, ki je izbruhnila v ponedeljek.

Danes se je izvedelo, da vlada med premogarji sloga, dočim so se začela med lastniki premogovnikov pojavljati naspirstva.

Danes se je sestala narodna premogovna komisija, ki jo je imenoval predsednik Roosevelt prejšnji teden. Komisija bo

Federal Advisory Council, čegar člani zastopajo 12 rezervnih bank, je objavil poročilo, katero člani odbora označujejo kot "najveselejši pojav od pričetka depresije". Poročilo navaja naraščaj v trgovini z zemljišči, v grajenju zasebnih hiš, povečanje poljedelske zemlje in izboljšanje v splošni trgovini.

Tajnica Miss Perkins poroča, da je v avgustu 180,000 delavcev dobilo delo, kolikor pride v poštev industrija za različno trgovsko blago. Skupna plača je bila zvišana za \$8,900,000. Temu nasproti pa je padlo število delavcev za 25,000, plače pa za \$900,000 v takih industrijah, ki ne izdelujejo dovršene- ga blaga.

Zvezni urad, ki se od časa do časa sestaja in obstoji iz 12 bankirjev, pravi, da se je trgovsko življenje v novoangelskih državah, posebno v tekstilni industriji zelo oživilo. Tovarne zaposlujejo več delavcev, kot pa leta 1929.

Avtomobilska industrija poroča o znatnem izboljšanju. Železna in jeklarske industrije v Pennsylvaniji in Ohio naznanjajo, da dobivajo vedno več naročil od železnice in gradbene industrije.

Iz živinorejskih krajev prihajajo poročila, da so se cene živini zvišale in da je za živino več krme kot lansko leto.

Poljedelski kraji pa poročajo o različnih razmerah. Nekateri kraji se pritožujejo nad sušo.

NORVEŠKI MORNARJI PROTI ITALIJI

OSLO, Norveška, 24. sept. — Organizirani norveški mornarji so danes sprejeli resolucijo, da se mora Norveška v slučaju vojne udeležiti blokade proti Italiji.

EGIPČAN. PRINC BO VSTO- PIL V ABESINSKO ARMADO

ALEKSANDRIA, Egipt, 24. septembra. — Princ Ismail Daouo, nečak egiptskega kralja Fuada, je na poti proti Abesiniji. Abesinskega cesarja Haile Selassija je naprosil, če ga sprejme v vojaško službo, in kralj je prošnji ugodil.

poslovala soglasno z določbami Guffeyeve postave.

Komisija doslej še ni posegla v stavko, vse pa napeto pričakuje, kaj bo storila, kajti smoter Guffeyeve postave je, stabilizirati delavski trg v premogovni industriji.

